

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Covalenco Elena

judecători

Toma Nadejda

Moraru Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Șontea Daniel în numele inculpatului Romandaș Denis Boris, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Romandaș Denis Boris, născut la 12.04.1986, originar din mun. Bălți, str. Lăutarilor, 30, domiciliat în mun. Chișinău, str. P. Zadnipru, 15/1, ap.106.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 18.06.2013 – 12.07.2013;*
2. *Instanța de apel: 07.08.2013 – 05.12.2013;*
Rejudecarea: 21.05.2014 – 19.12.2014;
3. *Instanța de recurs:*
 - 1) *18.02.2014 – 15.04.2014, dispusă rejudecarea;*
 - 2) *19.03.2015 – 27.05.2015.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 12 iulie 2013, a fost încetat procesul penal în privința lui Romandaș Denis, învinuit de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin.(1) Cod penal, din motivul împăcării părților, inculpatul fiind liberat de la răspundere penală.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că, Romandaș Denis, la 19.05.2013, în jurul orelor 03:03 min., fiind în stare de ebrietate alcoolică, cu scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, aflîndu-se în fața blocului locativ din str. P. Zadnipru, nr. 16/2, mun. Chișinău, a încercat să sustragă în mod deschis de la Cociorva Mariana, o geantă la prețul de 200 lei și un telefon mobil de model „Nokia„ la prețul de 1600 lei, în total bunuri în sumă de 1800 lei, însă din motive independente de voința sa, nu și-a realizat intenția pînă la capăt, acțiunile fiindu-i curmate de către cet. Cuțarev Vladlen.

Instanța de judecată a recalificat acțiunile inculpatului în baza art. 27, 187 alin.(1) Cod penal, considerînd că în acțiunile acestuia nu au fost constatate prezența agravantelor : „*cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei*”, precum și „*cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 27, 187 alin.(2) lit. e), f) Cod penal la 3 ani închisoare, fără amendă, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului s-a invocat dezacordul în privința recalificării acțiunilor inculpatului de către instanța de fond și încetarea procesului penal în privința acestuia, în legătură cu împăcarea părților.

În opinia acuzării, fapta inculpatului este socialmente periculoasă, iar încetarea procesului penal, nu va duce la realizarea tuturor scopurilor pedepsei penale, în special, la prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2013, apelul declarat de procuror a fost respins ca nefondat, fiind menținută sentința atacată.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, apreciind totalitatea probelor cercetate de prima instanță și verificate în apel, a constatat că, acțiunile lui Romandaș D., au fost corect calificate de către instanța de fond în baza art. 27, 187 alin.(1) Cod penal, cu semnele calificative - *tentativă de jaf, adică tentativa de sustragere în mod deschis a bunurilor altei persoane, acțiune care din cauze independente de voința făptuitorului nu și-au produs efectul.*

Colegiul penal a concluzionat că instanța de fond corect a exclus din învinuirea adusă de acuzare a agravantelor: *cauzarea de daune în proporții considerabile și aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei.*

În acest sens instanța de apel a făcut trimitere la art. 126 alin.(2) Cod penal, care prevede că, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește, ținîndu-se cont de valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege - gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, instanța de apel, raportînd criteriile de apreciere a caracterului considerabil al prejudiciului la circumstanțele concrete ale cauzei, a ajuns la concluzia, că prima instanță corect a concluzionat, că eventualul prejudiciu material, care putea fi cauzat de inculpat prin infracțiune, nu constituia pentru partea vătămată un prejudiciu material considerabil.

De asemenea instanța de apel a constatat că, nu și-a găsit confirmare nici prezența în acțiunile inculpatului a calificativului de *aplicare a violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei*, odată ce, însăși partea

vătămată și inculpatul, la faza urmăririi penale și ulterior în cadrul ședinței de judecată, au negat aplicarea de către inculpat față de partea vătămată a oricărei violențe, au declarat că s-au împăcat și au solicitat, în temeiul art. 109 Cod penal, încetarea procesului penal.

Instanța de apel a stabilit în speța examinată aceste circumstanțe, iar reieșind din faptul că, infracțiunea săvârșită de către inculpat, potrivit încadrării juridice în baza prevederilor art. 27, 187 alin.(1) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, a considerat posibilă în cazul dat aplicarea prevederilor art. 109 Cod penal cu privire la împăcarea părților, de aceea a apreciat drept legală soluția instanței de fond.

6. Decizia a fost atacată cu recurs de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători, invocând temeiurile de drept prevăzute în art. 427 alin.(1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală - *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel dacă instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

În susținerea solicitării acuzarea a menționat că, decizia instanței de apel de menținere a sentinței este neîntemeiată, fiindcă este contrară stării de fapt stabilite în baza probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești, și contravine prevederilor art. 101 alin.(1) Cod de procedură penală, deoarece confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin.(2) lit. e), f) Cod penal.

A considerat că, fapta săvârșită de inculpat este socialmente periculoasă, iar încetarea procesului penal, nu va duce la realizarea tuturor scopurilor pedepsei penale, în special prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 aprilie 2014 a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Gavriliță V., casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2013, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat că concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind excluderea semnului calificativ - „*aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei*” din acțiunile inculpatului Romandaș D. este greșită, deoarece din materialele cauzei (declarațiile părții vătămate și martorului Cuțarev V.) se confirmă faptul că inculpatul a aplicat violența nepericuloasă pentru viața sau sănătatea părții vătămate, prin acțiunea de îmbrâncire a victimei, fiindu-i cauzate dureri fizice.

Astfel, Colegiul lărgit a conchis că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, deoarece nu s-a pronunțat motivat asupra apelului.

9. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2014, a fost admis apelul declarat de procuror, casată sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 12 iulie 2013 și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Romandaș Denis a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.27, 187 alin.(2) lit. e), f) Cod penal la 3 (trei) ani închisoare.

În baza art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 1 (un) an, dacă în acest termen inculpatul nu v-a comite alte infracțiuni și prin muncă cinstită și comportament prosocial v-a îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

10. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a încadrat acțiunile inculpatului Romandaș Denis în baza prevederilor art. 27, 187 alin.(2) lit. e), f) Cod penal - *tentativa de jaf, adică tentativa de sustragere deschisă a bunurilor altei persoane cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Instanța de apel a indicat că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită prin declarațiile însăși a inculpatului Romandaș D. (date în instanța de fond și de apel), a părții vătămate Cociorva M., a martorului Cuțarev V., date în ședința instanței de fond și verificate prin darea citirii lor în cadrul ședinței instanței de apel, precum și prin probele materiale administrate la urmărirea penală și examinate în cadrul cercetării judecătorești, cum ar fi:

- Procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii;
- Plîngerea părții vătămate Cociorva M. din 19.05.2013 adresată IP Ciocana, mun. Chișinău privind atragerea la răspundere penală a cet. Romandaș D. (f.d.3);
- Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 19.05.2013, potrivit căruia au fost ridicate și examinate o geantă din piele de culoare neagră și telefonul mobil de model „Nokia” (f.d.5-6; 7;8);
- Procesul-verbal de confruntare din 24.05.2013, petrecut între partea vătămată Cociorva M. și inculpatul Romandaș D. (f.d.24-25).

Instanța de apel a menționat că în speța dată s-a stabilit cu certitudine că partea vătămată a fost agresată de către inculpatul Romandaș D., fiindu-i cauzate dureri fizice și o limitare a libertății, precum și faptul că prejudiciul material în sumă de 1600 lei constituie o daună în proporții considerabile pentru familia părții vătămate, în care se întreține un copil minor, fiind declarate de către însăși partea vătămată.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a indicat că a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, considerînd ca circumstanțe atenuate, recunoașterea integrală a vinovăției de către inculpat, care nu are antecedente penale, recuperarea prejudiciului moral cauzat părții vătămate, astfel, concluzionînd că este posibil de aplicat inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendarea executării acesteia pe un termen de probă (art. 90 Cod penal).

11. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Șontea D. în numele inculpatului Romandaș D., prin care se solicită casarea acesteia cu menținerea hotărârii primei instanțe, invocând temeiurile de drept prevăzute în art. 427 alin.(1) pct.6), 10), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel dacă instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

În susținerea solicitărilor sale apărătorul a indicat că, contrar practicii judiciare și a prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel a dat o apreciere juridică greșită probelor și faptei, deoarece nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul susțin soluția dată de instanța de fond.

În opinia recurentului calificativele agravante „*prejudiciul considerabil*” și „*aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei*”, prevăzute la alin.(2) lit. e), f) ale art.187 Cod penal, nu au fost dovedite prin cumulul de probe administrate, cercetate și verificate în cadrul dezbaterilor judiciare în instanța de fond și de apel, deoarece însăși partea vătămată a declarat că inculpatul nu a aplicat față de ea violență, ci doar a îmbrâncit-o, iar prejudiciul care ar fi fost cauzat ei nu este considerabil.

Recurentul a indicat că, acțiunile inculpatului urmează a fi calificate în baza art. 27, 187 alin.(1) Cod penal, iar procesul penal încetat pe motivul împăcării părților, solicitând menținerea sentinței adoptată de către instanța de fond, care, în opinia sa, este legală și întemeiată.

12. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând respingerea acestuia, cu menținerea hotărârii atacate.

13. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

13.1. În susținerea argumentelor sale recurentul invocă temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și pct. 12) Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, dacă instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și atunci când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Sub aspectul temeiului pct. 12) al normei menționate, Colegiul enunță că, potrivit practicii judiciare stabilite la judecarea recursului ordinar în cauza penală, s-a atenționat că, *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual*

și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Pentru a pronunța o asemenea concluzie, este necesar să se țină cont de fapta săvârșită, așa și cum aceasta a fost stabilită de către instanța de apel, precum și să se stabilească, dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corectă, corespunzătoare faptei constatate, și numai în cazul cînd fapta a fost încadrată în baza unei alte norme penale, este posibil de conchis că aceasta a fost încadrată juridic greșit.

În conformitate cu materialele cauzei inculpatul Romandaș D. a fost recunoscut vinovat de instanța de fond în baza art. art. 27, 187 alin.(1) Cod penal - *tentativă de jaf, adică tentativa de sustragere în mod deschis a bunurilor altei persoane, acțiune care din cauze independente de voința făptuitorului nu și-au produs efectul*, și încetat procesul penal pe motivul împăcării părților, inculpatul fiind liberat de la răspundere penală, iar instanța de apel, verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, conform materialelor din cauza penală, a casat hotărîrea atacată, constatînd că în acțiunile inculpatului Romandaș A. sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 27, 187 alin.(2) lit.e), f) Cod penal - *tentativa de jaf, adică tentativa de sustragere deschisă a bunurilor altei persoane cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Instanța de recurs consideră că instanța de apel corect a menținut încadrarea juridică a faptei potrivit rechizitoriului, deoarece cumulul de probe administrate în cauză demonstrează, că sunt prezente calificativele agravante „*cu cauzarea de daune în proporții considerabile*” și „ *cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei*”.

Colegiul penal menționează că în cazul modalității agravate a jafului prevăzute la lit. e) alin.(2) art.187 Cod penal, violența nepericuloasă pentru viața sau sănătatea persoanei îndeplinește, în cadrul faptei prejudiciabile, rolul de acțiune adiacentă. Nu contează cînd a fost realizată acțiunea adiacentă, pînă la deposedarea victimei de bunuri, concomitent cu aceasta sau nemijlocit după deposedare. Important este ca această acțiune adiacentă să fie realizată pînă la consumarea sustragerii și să fie săvârșită în scopul de a asigura săvîrșirea acțiunii principale – a sustragerii.

Prin sintagma *violența nepericuloasă pentru viața sau sănătatea persoanei* se înțelege cauzarea unor vătămări ușoare a integrității corporale sau a sănătății, care nu au atras după sine o tulburare gravă a sănătății sau o pierdere stabilă neînsemnată a capacității de muncă, precum și aplicarea loviturilor sau alte acțiuni violente care au cauzat dureri fizice, dar nu au creat un pericol pentru viața sau sănătatea victimei.

Ca formă de manifestare a violenței nepericuloasă pentru viața sau sănătatea persoanei se înțelege doborîrea victimei de pe picioare, răsucirea mîinilor ei sau alte acțiuni care au cauzat o durere fizică.

În speță, s-a constatat cu certitudine că partea vătămată a fost agresată de către inculpatul Romandaș D., fiindu-i cauzate dureri fizice, fapt confirmat și prin recursul declarat de către avocatul Șontea D. în numele inculpatului, în care se indică că partea vătămată a fost îmbrîncită de către inculpat în momentul tentativei de sustragere a bunurilor.

Referitor la calificativul agravant „*cu cauzarea de daune în proporții considerabile*” prevăzut la lit. f) alin.(2) art.187 Cod penal, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a concluzionat că există această agravantă, deoarece din materialele cauzei, și anume, declarațiile părții vătămate, se confirmă că prejudiciul care putea fi cauzat constituie o daună considerabilă pentru ea, avînd la întreținere un copil minor (f. d. 73 - f. d. 75, vol. I).

Or, potrivit prevederilor art. 126 alin.(2) Cod penal, caracterul considerabil al daunei cauzate se stabilește, luîndu-se în considerație valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, precum și alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei.

Colegiul penal consideră că instanța de fond în mod neîntemeiat a concluzionat că eventualul prejudiciu material, care putea fi cauzat de inculpat prin infracțiune, nu constituie pentru partea vătămată un prejudiciu material considerabil, reieșind din faptul că salariul lunar al acesteia este de 4000 lei și că la întreținere are o fiică, deoarece partea vătămată a declarat, în cadrul urmăririi penale și în cadrul dezbaterilor judiciare în instanța de fond, că prejudiciul care putea fi cauzat este considerabil. Numai după recuperarea prejudiciului de către inculpat și încheierea unui acord de împăcare, partea vătămată și-a schimbat declarațiile, indicînd că, prejudiciul ce putea fi cauzat prin infracțiune nu este pentru ea considerabil.

Analizînd decizia atacată și reieșind din cele expuse supra, instanța de recurs conchide că instanța de apel nu a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, deoarece corect a statuat circumstanțele de fapt și de drept, analizînd obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionînd asupra vinovăției inculpatului Romandaș D. de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.27, 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal.

Colegiul penal reține că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărîrea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzînd motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În aceste condiții instanța de recurs consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

13.2. Referitor la temeiul invocat de către recurent stipulat în pct. 10) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală - „*s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*”, care nu a fost argumentat în acest sens, instanța de

recurs, analizând decizia atacată, constată că instanța de apel, la stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă inculpatului, a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal, și anume de gravitatea infracțiunii comise, de persoana celui vinovat, de circumstanțele agravante și atenuante ale răspunderii, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de recurs conchide că instanța de apel corect i-a stabilit pedeapsa inculpatului cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate sub formă de închisoare pe un termen de probă, considerînd că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă fără privarea lui reală de libertate.

Prin urmare, temeiurile invocate de recurent prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite careva erori de drept în speța examinată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal ajunge la concluzia că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de avocatul Șontea Daniel în numele inculpatului Romandaș Denis se declară inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

14. În conformitate cu art. 432 alin. alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Șontea Daniel în numele inculpatului Romandaș Denis Boris împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui **Romandaș Denis Boris**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **25 iunie 2015**.

Președinte

Covalenco Elena

Judecători

Toma Nadejda

Moraru Petru